

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ

Δ/ΝΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
& ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ
ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΤΜΗΜΑ: ΠΟΙΟΤΙΚΟΥ ΚΑΙ
ΦΥΤΟΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Ταχ. Δ/ση: Αλ. Παπαναστασίου 63
Τ.Κ.: 544 53 Θεσσαλονίκη
Πληροφορίες: Δρ Ελένη Κων/νου Κουλακιώτη
Τηλέφωνο: 2310 984111, 189 & 185
Τηλεομοιότυπο: 2310 914303
Ηλεκτρονική Δ/ση: u12865@minagric.gr

Θεσσαλονίκη, 21.04.2015

Αριθ. πρωτ.: 2009
Σχετικά: 41272, 18618 ΠΕ & 17079 ΠΕ

ΠΡΟΣ: 1 & 2. Παραγωγούς και διακινητές φυτών της Μ.Ε. Θεσσαλονίκης εγγεγραμμένους στο Μητρώο για τη δυνατότητα χρήσης φυτοϋγειονομικού διαβατηρίου [Υπ' όψιν υπευθύνων φυτοϋγειονομικών θεμάτων (Μέσω ηλεκτρονικής αλληλογραφίας)]

ΚΟΙΝ.: ΟΠΩΣ Ο ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

ΘΕΜΑ: «Xylella fastidiosa: I. Φυτοϋγειονομικό καθεστώς του επιβλαβούς βακτηρίου καραντίνας στην Ελλάδα & II. Εξέλιξη της ασθένειας στην Ιταλία»

ΣΧΕΤ.: Α. Τα έγγραφα του Τμήματος Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου (πρώην Τμήμα Α'), της Δ/σης Προστασίας Φυτικής Παραγωγής, της Γενικής Δ/σης Βιώσιμης Φυτικής Παραγωγής (πρώην Γενική Δ/ση Φυτικής Παραγωγής) του Υπουργείου Παραγωγικής Ανασυγκρότησης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας (πρώην Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων):

- i. 3572/41986/15.04.2015, με θέμα «Επιβλαβής οργανισμός καραντίνας *Xylella fastidiosa* ενημέρωση - ενέργειες περιφερειακών υπηρεσιών φυτοϋγειονομικού ελέγχου»,
- ii. 2426/29215/12.03.2015, με θέμα «Ενημέρωση σχετικά με νέες εστίες προσβολών και νέους ξενιστές του οργανισμού *Xylella fastidiosa* (Well and Raju) στην Περιφέρεια Apulia της Ιταλίας»,
- iii. 13713/156231/09.12.2014, με θέμα «Εισαγωγή φυτών *Coffea* L. που προορίζονται για φύτευση από τρίτες χώρες» και
- iv. 12839/144820/17.11.2014, με θέμα «Ενημέρωση σχετικά με διαπίστωση του οργανισμού *Xylella fastidiosa* (Well and Raju) σε θερμοκηπιακή εγκατάσταση καλλωπιστικών φυτών στην Ολλανδία».

Β. Τα έγγραφα μας προς εσάς:

- i. 2864/05.03.2014, με θέμα «Αποστολή της Εκτελεστικής Απόφασης 2014/87/ΕΕ της Επιτροπής όσον αφορά τα μέτρα για την πρόληψη της εξάπλωσης στην Ένωση του οργανισμού *Xylella fastidiosa*» και
- ii. 2318/21.02.2014, με θέμα «Ο επιβλαβής οργανισμός *Xylella fastidiosa* ως αναδυόμενος κίνδυνος».

Με το Βii παραπάνω σχετικό έγγραφό μας σας ενημερώσαμε για το γεγονός ότι **αναδυόμενο κίνδυνο για την Ευρωπαϊκή Ένωση αποτελεί το επιβλαβές βακτήριο καραντίνας *Xylella fastidiosa***. Μέσω του εν λόγω εγγράφου σας κάναμε γνωστό ότι κρούσματα του *X. fastidiosa* είχαν αναφερθεί στην Επαρχία Lecce της **Περιοχής Puglia της Νότιας Ιταλίας**. Η παρουσία του βακτηρίου είχε επιβεβαιωθεί σε αρκετά φυτικά είδη, μεταξύ των οποίων ήταν τα: *Olea europea* (ελιά), *Prunus amygdalus* (αμυγδαλιά), *Nerium oleander* (πικροδάφνη ή ροδοδάφνη) και *Quercus spp.* (βελανιδιά) με **συμπτώματα**¹ περιφερειακής νέκρωσης των φύλλων και ταχύτατης αποπληξίας.

¹ Τα συμπτώματα που προκαλούνται από το βακτήριο ποικίλουν ανάλογα με το φυτό ξενιστή (βλ. εικόνες με φωτογραφίες συμπτωμάτων προσβολής από το παθογόνο βακτήριο *Xylella fastidiosa* διαφόρων φυτών ξενιστών στο Παράρτημα I του συνημμένου IV.α). Γενικά, **καθώς το βακτήριο προσβάλλει τα αγγεία του ξύλου και εμποδίζει τη μεταφορά νερού και ανόργανων θρεπτικών στοιχείων, τα ασθενή φυτά εκδηλώνουν συμπτώματα μαρασμού, νέκρωσης**

Επρόκειτο για την πρώτη αναφορά επιβεβαιωμένης παρουσίας του εν λόγω επιβλαβούς οργανισμού στην επικράτεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η ταυτοποίηση της παρουσίας του οργανισμού σε άλλα φυτικά είδη ήταν και είναι σε εξέλιξη.

Λόγω της σοβαρότητας της αδροβακτηρίωσης που το *X. fastidiosa* προκαλεί και της σημασίας της καλλιέργειας των **φυτών - ξενιστών**² του στη χώρα μας παρακαλούσαμε τους υπόχρεους:

- i. για την άμεση ενημέρωσή μας διακίνησης από το φυτώριό τους φυτών από την Επαρχία Lecce της Περιφέρειας Puglia της Ιταλίας και
- ii. για τη γνωστοποίηση στην Υπηρεσία μας οποιασδήποτε ασυνήθιστης εμφάνισης επιβλαβών οργανισμών ή συμπτωμάτων ή κάθε άλλης ανωμαλίας που αφορά τα φυτά, σε εφαρμογή του Π.Δ. 365/2002 (Α' 307), όπως ισχύει.

Αναφέραμε, επίσης, ότι στην Ελλάδα δεν είχε γίνει γνωστοποίηση καταγραφής του εν λόγω παθογόνου στην Αρμόδια Αρχή.

Όσον αφορά τη σχετική φυτοϋγειονομική νομοθεσία με το Βι ανωτέρω σχετικό έγγραφό μας σας αποστείλαμε την Εκτελεστική Απόφαση 2014/87/ΕΕ της Επιτροπής της 13^{ης} Φεβρουαρίου 2014 όσον αφορά τα μέτρα για την πρόληψη της εξάπλωσης στην Ένωση του οργανισμού *Xylella fastidiosa*, η οποία αφορούσε την απαγόρευση διακίνησης φυτών προς φύτευση από την Επαρχία Lecce της Περιφέρειας Puglia της Ιταλίας εκτός εκείνων του άρθρου 1(α)(β)(γ). **Επισημαίνουμε ότι για λόγους σαφήνειας η εν λόγω Εκτελεστική Απόφαση καταργήθηκε με την Εκτελεστική Απόφαση 2014/497/ΕΕ της Επιτροπής της 23^{ης} Ιουλίου 2014 σχετικά με έκτακτα μέτρα για την πρόληψη της εισαγωγής και της εξάπλωσης στην Ένωση του οργανισμού *Xylella fastidiosa*, η οποία είναι σε ισχύ και την οποία σας αποστέλλουμε μέσω του παρόντος εγγράφου (βλ. συνημμένο έγγραφο Ι).**

Σύμφωνα με την **Εκτελεστική Απόφαση 2014/497/ΕΕ** της Επιτροπής η εισαγωγή στην Ένωση φυτών που προορίζονται για φύτευση των ειδών των *Catharanthus*, *Nerium*, *Olea*, *Prunus*, *Vinca*, *Malva*, *Portulaca*, *Quercus* και *Sorghum* που προέρχονται από τρίτες χώρες, στις οποίες είναι γνωστή η παρουσία του *X. fastidiosa*, επιτρέπεται μόνο εάν τα εν λόγω φυτά συνοδεύονται από **φυτοϋγειονομικό πιστοποιητικό**, ενώ η μετακίνηση στην Ένωση των εν λόγω φυτών που καλλιεργήθηκαν, για τμήμα έστω

[καυαλίσματος/περικαύματος (σύμπτωμα που θυμίζει την επίδραση φλόγας στα πράσινα φύλλα)] και ξήρανσης του φυλλώματος, ακολουθούμενα τελικά από την πλήρη νέκρωση του φυτού. Σημειώνεται ότι μεγάλος αριθμός φυτών είναι δυνατών να προσβληθούν χωρίς να εμφανίσουν συμπτώματα (βλ. συνημμένο IV.α).

Τα συμπτώματα που έχουν παρατηρηθεί σε ελαιόδένδρα αφορούν χλόρωση, περίκουμα, 'καυάλισμα' ('scorch') των φύλλων και νέκρωση κορυφών των κλάδων (dieback). Στη Νότια Ιταλία παρατηρήθηκαν πρόσφατα εκτεταμένα τέτοια συμπτώματα, που οδήγησαν σε ταχεία παρακμή των ελαιοδένδρων. Τα συμπτωματικά δένδρα βρέθηκαν προσβεβλημένα από ένα σύμπλοκο παρασίτων στο οποίο περιλαμβάνονται: α) το βακτήριο: *X. fastidiosa*, β) διάφορα είδη μυκήτων των γενών *Phaeoacremonium* και *Phaemoniella* και γ) το έντομο *Zeuzera pyrina* (leopard moth) (βλ. συνημμένο IV.α).

² Το παθογόνο προσβάλλει διάφορα καλλιεργούμενα φυτά (μεγάλης καλλιέργειας, καρποφόρα δένδρα, αμπέλι, καλλωπιστικά), αυτοφυή φυτά και δασικά δένδρα, και η προκαλούμενη ασθένεια ονομάζεται, ανάλογα με το φυτό ξενιστή, ως εξής στη σχετική βιβλιογραφία:

- **Ασθένεια του Pierce** (Pierce's disease of grapevine, PD) στο **αμπέλι**
- **Ποικιλοχρωματική χλόρωση** (Citrus variegated chlorosis, CVC) στα **εσπεριδοειδή**
- **Βακτηρίωση της ροδακινιάς** με το όνομα 'Phony peach disease' (PPD)
- **Νανισμός της μηδικής** (Alfalfa dwarf, AD)
- **Ασθένειες καυαλίσματος ή εγκαύματος των φύλλων** (Leaf scorch and scald diseases), σε: **πυρηνόκαρπα** [συμπεριλαμβανομένης της αμυγδαλιάς (Almond leaf scorch, ALS) και της δαμασκηνιάς (Plum leaf scald, PLS)], **δασικά**: είδη σφενδάμου (*Acer* spp.), πλάτανο (*Platanus occidentalis*), είδη βελανιδιάς (*Quercus* spp.), πετελέα (*Ulmus americana*), **καφέ** [*Coffea arabica* (Coffee leaf scorch, CLS)], **καλλωπιστικά** [συμπεριλαμβανομένης της πικροδάφνης (Oleander leaf scorch, OLS) και του κισσού], **μουριά** (*Morus* spp.), **πεκάν** (*Carya illinoensis*) (βλ. συνημμένο IV.α).

Οι πιο σημαντικές ασθένειες από τις παραπάνω είναι: η ασθένεια του Pierce στην αμπέλο, η ποικιλοχρωματική χλόρωση στα εσπεριδοειδή, η βακτηρίωση της ροδακινιάς, η ασθένεια του καυαλίσματος της αμυγδαλιάς, και η ασθένεια του εγκαύματος (ή ζεματίσματος: επιφανειακή κηλίδωση των ιστών, η οποία δίνει την εντύπωση εγκαύματος από ζεματιστό νερό. Οι ζημιωμένοι ιστοί παρουσιάζουν συνήθως λεύκανση και ημιδιαφάνεια) της δαμασκηνιάς.

της ανάπτυξής τους, σε **οριοθετημένη περιοχή**³ επιτρέπεται μόνο εάν τα εν λόγω φυτά συνοδεύονται από **φυτοϋγειονομικό διαβατήριο**.

Οι κυριότεροι τρόποι να εισαχθεί το παθογόνο σε μία περιοχή είναι με τα προσβεβλημένα **φυτά προς φύτευση** και με **τα έντομα - φορείς**⁴, συμπεριλαμβανομένης και της περίπτωσης των εντόμων-φορέων που ενδέχεται να μεταφερθούν πάνω στα φυτά. Σημειώνεται ότι η εισαγωγή στην Ε.Ε. φυτών αμπέλου και εσπεριδοειδών από τρίτες χώρες απαγορεύεται από τη φυτοϋγειονομική νομοθεσία [βλ. σημεία 15 και 16 του Μέρους Α, του Παραρτήματος III, του Προεδρικού Διατάγματος (Π.Δ.) 365/2002 (Α' 307) στην ομάδα συνημμένων II], ωστόσο το παθογόνο έχει και άλλα φυτά ξενιστές [πάνω από 150 (βλ. φυτά - ξενιστές του παθογόνου στο Παράρτημα II του συνημμένου IV.α)], και πολλά από αυτά, όπως ανθοκομικά φυτά, εισάγονται στην Ε.Ε. σε μεγάλες ποσότητες και υπό συνθήκες κατά τη μεταφορά τους που ευνοούν την επιβίωση του παθογόνου ή των εντόμων φορέων του. Σας γνωρίζουμε ότι με το **Αiv** παραπάνω σχετικό έγγραφό του το Τμήμα Α' (νυν Τμήμα Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου) του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων {Υπ.Α.Α. & Τ. [νυν Υπουργείο Παραγωγικής Ανασυγκρότησης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Υπ.Π.Α.Π. & Ε.)]} μας ενημέρωσε για τη γνωστοποίηση στα κράτη μέλη της Ε.Ε. από την αρμόδια Φυτοϋγειονομική Υπηρεσία της Ολλανδίας της **διαπίστωσης της παρουσίας του επιβλαβούς βακτηρίου καραντίνας *X. fastidiosa* σε ασυμπτωματικά καλλωπιστικά φυτά καφέ (*Coffea* sp.), τα οποία είχαν εισαχθεί στην Ολλανδία από την Costa Rica**. Η εν λόγω γνωστοποίηση έγινε σε εφαρμογή του άρθρου 16.1 της Οδηγίας 2000/29/ΕΚ του Συμβουλίου της 8^{ης} Μαΐου 2000 περί μέτρων κατά της εισαγωγής στην Κοινότητα οργανισμών επιβλαβών για τα φυτά ή τα φυτικά προϊόντα και κατά της εξάπλωσής τους στο εσωτερικό της Κοινότητας, όπως ισχύει, και του άρθρου 6 της Εκτελεστικής Απόφασης 2014/497/ΕΕ της Επιτροπής.

Επιπλέον με το **Aiii** ανωτέρω σχετικό έγγραφό του το Τμήμα Α' του Υπ.Α.Α. & Τ. μας έκανε γνωστό ότι **μετά τις απορρίψεις που πραγματοποίησε η Ολλανδία σε φυτά *Coffea arabica* προέλευσης Costa Rica και Ονδούρας** λόγω της παρουσίας σε αυτά του *X. fastidiosa*, **η Γερμανία, η Σλοβακία και η Ιταλία** διαπίστωσαν, επίσης, την παρουσία του εν λόγω επιβλαβούς βακτηρίου καραντίνας σε εργαστηριακές αναλύσεις **ασυμπτωματικών φυτών *Coffea arabica* αποστολών προέλευσης Costa Rica που διακινήθηκαν σε αυτές τις χώρες από την Ολλανδία**.

Το *X. fastidiosa* περιλαμβάνεται στο Κεφάλαιο I, του Μέρους Α', του Παραρτήματος I, του Π.Δ. 365/2002 (Α' 307), όπως ισχύει (βλ. ομάδα συνημμένων II) και ως εκ τούτου η εισαγωγή και η διακίνησή του στην Ε.Ε. απαγορεύεται. Επιπρόσθετα, όλα τα φυτά προς φύτευση που εισάγονται στην Ε.Ε. απαιτείται να συνοδεύονται από Πιστοποιητικό Φυτοϋγείας σύμφωνα με τις φυτοϋγειονομικές απαιτήσεις της Ε.Ε.. Ωστόσο, οι πρόσφατες διαπιστώσεις της παρουσίας του *X. fastidiosa* σε εισαχθέντα ασυμπτωματικά φυτά *Coffea arabica* υποδηλώνουν το γεγονός ότι τα εισαχθέντα φυτά αποτελούν υψηλό κίνδυνο εισαγωγής του εν λόγω επιβλαβούς οργανισμού στην Ε.Ε..

Σας γνωρίζουμε ότι με το **Aii** παραπάνω σχετικό έγγραφό του το Τμήμα Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου του Υπ.Π.Α.Π. & Ε. μας ενημέρωσε για τη **γνωστοποίηση της αρμόδιας φυτοϋγειονομικής Υπηρεσίας της Ιταλίας στην Ε.Ε. και στα κράτη μέλη:**

³ Σύμφωνα με το άρθρο 7 της Εκτελεστικής Απόφασης 2014/497/ΕΕ, η **οριοθετημένη περιοχή** αποτελείται από τη ζώνη στην οποία εντοπίστηκε η παρουσία του συγκεκριμένου οργανισμού, η οποία καλείται «**η μολυσμένη ζώνη**». Η οριοθετημένη περιοχή αποτελείται επίσης από ζώνη που περιβάλλει τη μολυσμένη ζώνη, η οποία καλείται «**η ουδέτερη ζώνη**» (βλ. συνημμένο I).

⁴ Στη φύση, το παθογόνο εξαπλώνεται με έντομα τα οποία τρέφονται από τις αγγειώδεις δεσμίδες ξύλου των φυτών: πολλά **μυζητικά είδη εντόμων των οικογενειών Cicadellidae** (κοινώς τζιτζικάκια) και **Cercopidae** (τάξη: Hemiptera). **Γενικά θεωρείται ότι όλα τα μυζητικού τύπου έντομα που διατρέφονται κυρίως από τον χυμό των αγγείων του ξύλου των φυτών είναι πιθανοί φορείς του βακτηρίου** (βλ. συνημμένο IV.α).

Σημειώνεται ότι, σε γενικές γραμμές, τα είδη της οικογένειας των Cicadellidae (κοινώς τζιτζικάκια) πετούν σε μικρές αποστάσεις, περίπου 100 μέτρων, οπότε η διασπορά του παθογόνου αναμένεται να είναι κυρίως τοπική. Ωστόσο, τα έντομα αυτά μπορεί να μεταφερθούν με τον άνεμο σε μεγάλες αποστάσεις και κατά συνέπεια η εξάπλωση του παθογόνου μπορεί να καταστεί πιο εκτεταμένη. Η μεταφορά με τον άνεμο συμβαίνει λιγότερο συχνά για τα είδη της οικογένειας των Cercopidae που είναι μεγαλύτερου μεγέθους (βλ. συνημμένο IV.α).

α) των **πέντε νέων εστιών προσβολής** από τον επιβλαβή οργανισμό καραντίνας *X. fastidiosa* στην **Περιοχή Puglia** της Ιταλίας. Επισημαίνεται η **εμφάνιση κρουσμάτων εκτός της οριοθετημένης περιοχής** καθώς και η προοδευτική επέκτασή τους προς βορειότερα τμήματα της Περιοχής Puglia.

β) των **τριών νέων ειδών φυτών - ξενιστών** του στελέχους του φυτοπαθογόνου βακτηρίου που προσβάλλει την ελιά: *Rosmarinus officinalis* (δενδρολίβανο), *Myrtus communis* (Μύρτος, μυρτιά) και *Ramnus alaternus*.

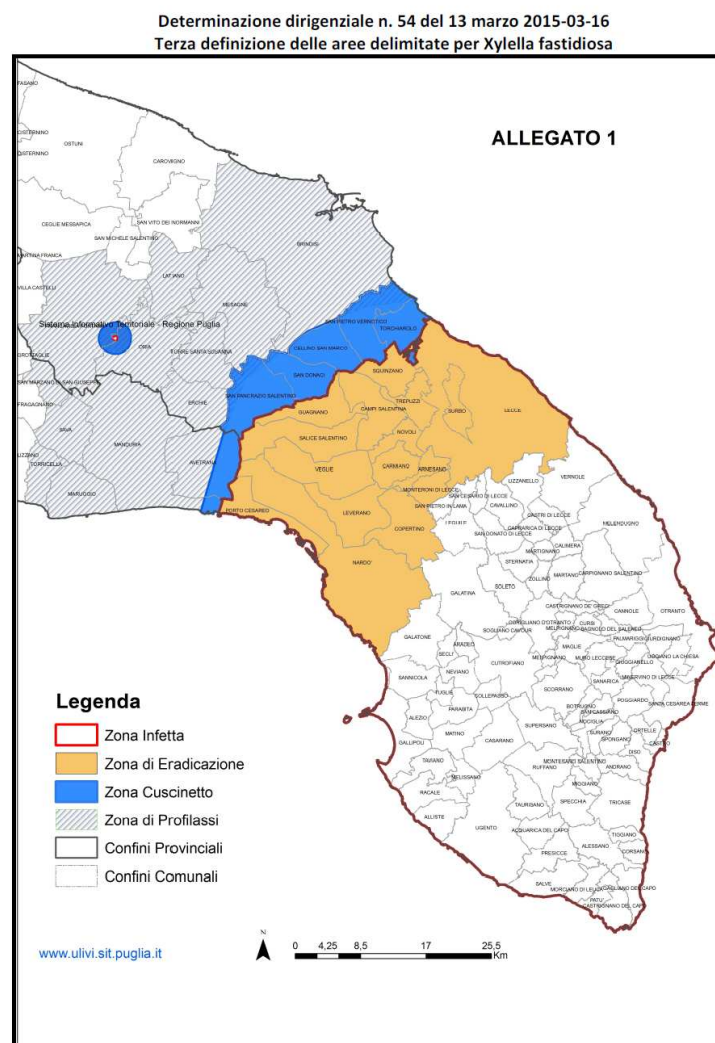
Επισυνάπτεται (βλ. συνημμένο III) ο σχετικός χάρτης όπου σημειώνονται οι νέες περιοχές στις οποίες έχει διαπιστωθεί η παρουσία του *X. fastidiosa*:

- Provincia di Brindisi: Comune di Oria,
- Provincia di Lecce: Provincia di Campi Salentina, Carmiano, Leverano & Veglie.

Τέλος με το **Αι** ανωτέρω σχετικό έγγραφο του το Τμήμα Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου του Υπ.Π.Α.Π. & Ε. μας γνώρισε ότι η αρμόδια φυτοϋγειονομική υπηρεσία της Ιταλίας ενημέρωσε την Επιτροπή και τα Κράτη μέλη για την κατάσταση που επικρατεί στην Ιταλία σχετικά με τον επιβλαβή οργανισμό καραντίνας *X. fastidiosa*.

Τα σημαντικότερα σημεία της Ιταλικής ενημέρωσης είναι τα ακόλουθα:

- **Η Περιοχή Puglia έχει κηρυχθεί σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης.**
- Μετά την εμφάνιση συμπτωμάτων σε φυτά έξω από την αρχικά οριοθετημένη περιοχή έγινε νέα οριοθέτηση με **Νομοθετικό διάταγμα της Ιταλίας στις 13.03.2015.**
- Η νέα οριοθέτηση παρουσιάζεται στον χάρτη που ακολουθεί:

- όπως φαίνεται και στον χάρτη υπάρχει **προοδευτική εξάπλωση της ασθένειας προς το βορειότερο κομμάτι της Ιταλίας**⁵.

⁵ Zona infetta: Μολυσμένη ζώνη, Zona di Eradicazione: Ζώνη εκρίζωσης, Zona Cuscinetto: Ουδέτερη ζώνη, Zona di Profilassi: Ζώνη προφύλαξης, Confini Provinciali: Επαρχιακά όρια και Confini Comunali: Γεωγραφικά όρια Δήμων

Όσον αφορά το φυτοϋγειονομικό του καθεστώσ στην Ελλάδα, εκτός από την Εκτελεστική Απόφαση 2014/497/ΕΕ της Επιτροπής της 23^{ης} Ιουλίου 2014, το βακτήριο *X. fastidiosa* περιλαμβάνεται, επίσης, όπως ήδη αναφέρθηκε στο Π.Δ. 365/2002 (Α' 307). Αναλυτικότερα περιλαμβάνεται στα ακόλουθα Παραρτήματα του εν λόγω Προεδρικού Διατάγματος (βλ. επικαιροποιημένα τα Παραρτήματα Ι, ΙΙ & ΙΙΙ του Π.Δ. 365/2002 στην ομάδα συνημμένων ΙΙ):

- **Παράρτημα Ι**, Μέρος Α (ΕΠΙΒΛΑΒΕΙΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ Η ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΚΑΙ Η ΕΞΑΠΛΩΣΗ ΤΩΝ ΟΠΟΙΩΝ ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ), Κεφάλαιο Ι (ΕΠΙΒΛΑΒΕΙΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΟΙ ΟΠΟΙΟΙ ΔΕΝ ΕΧΟΥΝ ΕΝΤΟΠΙΣΤΕΙ ΣΕ ΚΑΝΕΝΑ ΜΕΡΟΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΑΦΟΡΟΥΝ ΟΛΟΚΛΗΡΟ ΤΟ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΕΔΑΦΟΣ), γίνεται αναφορά:
 - στο φυτοπαθογόνο βακτήριο *X. fastidiosa*
 - στα έντομα: Cicadellidae (μη Ευρωπαϊκά) γνωστά ως φορείς της ασθένειας Pierce που προκαλείται από το εν λόγω βακτήριο, όπως: α) *Carneosephala fulgida* Nottingham (συν. *Xyphon fulgida*), β) *Draeculacephala minerva* Ball, γ) *Graphocephala atropunctata* (Signoret) (βλ. φωτογραφίες των εν λόγω εντόμων στη σελίδα 15 του συνημμένου ΙV.α)
- **Παράρτημα ΙΙ**, Μέρος Α (ΕΠΙΒΛΑΒΕΙΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ Η ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΚΑΙ Η ΕΞΑΠΛΩΣΗ ΤΩΝ ΟΠΟΙΩΝ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ ΑΝ ΕΜΦΑΝΙΖΟΝΤΑΙ ΣΕ ΟΡΙΣΜΕΝΑ ΦΥΤΑ ΚΑΙ ΦΥΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ), Κεφάλαιο Ι (ΕΠΙΒΛΑΒΕΙΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΠΟΥ ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΦΟΡΟΥΝ ΟΛΟΚΛΗΡΟ ΤΟ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΕΔΑΦΟΣ), γίνεται αναφορά:
 - στην ασθένεια *Citrus variegated chlorosis*, που προκαλείται από το βακτήριο *X. fastidiosa* στα φυτά *Citrus* L., *Fortunella* Swingle, *Poncirus* Raf., και τα υβρίδιά τους, εκτός των σπόρων και των καρπών).
- **Παράρτημα ΙΙΙ**, Μέρος Α (ΦΥΤΑ, ΦΥΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ, Η ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΤΩΝ ΟΠΟΙΩΝ ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ ΣΕ ΟΛΟΚΛΗΡΗ ΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ), σημεία 9, 15, 16 και 18, αναφέρονται σε:
 - Φυτά *Chaenomeles* Ldl., *Cydonia* Mill., *Crateagus* L., *Malus* Mill., *Prunus* L., *Pyrus* L. και *Rosa* L., που προορίζονται για φύτευση, εκτός των φυτών σε λήθαργο χωρίς φύλλα, άνθη και καρπούς, που προέρχονται από μη Ευρωπαϊκές χώρες
 - Φυτά *Vitis* L., εκτός των καρπών, που προέρχονται από τρίτες χώρες εκτός Ελβετίας
 - Φυτά *Citrus* L., *Fortunella* Swingle, *Poncirus* Raf. και τα υβρίδιά τους, εκτός των καρπών και των σπόρων προς σπορά, που προέρχονται από τρίτες χώρες
 - Φυτά *Cydonia* Mill., *Malus* Mill., *Prunus* L. και *Pyrus* L. και τα υβρίδια τους και *Fragaria* L., που προορίζονται για φύτευση, εκτός των σπόρων προς σπορά, με την επιφύλαξη των απαγορεύσεων που ισχύουν για τα φυτά που αναφέρονται στο Παράρτημα ΙΙΙ, Μέρος Α, σημείο 9, κατά περίπτωση, που προέρχονται από μη Ευρωπαϊκές χώρες, εκτός των χωρών της Μεσογείου, της Αυστραλίας, της Νέας Ζηλανδίας, του Καναδά και των ηπειρωτικών πολιτειών των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής.

Σας ενημερώνουμε ότι στο πλαίσιο των επισκοπήσεων για την αναγνώριση προστατευομένων ζωνών από το *X. fastidiosa* η Υπηρεσία μας πρόκειται να εντατικοποιήσει τους ελέγχους της με σκοπό την επιβεβαίωση της απουσίας του επιβλαβούς οργανισμού (detection surveys) από την Μ.Ε. Θεσσαλονίκης. Σας υπενθυμίζουμε ότι σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 7 του Π.Δ. 365/2002 (Α' 307) αποτελεί υποχρέωση των παραγωγών να γνωστοποιούν αμέσως στην Υπηρεσία μας, η οποία είναι η αρμόδια Αρχή στην Μ.Ε. Θεσσαλονίκης, οποιαδήποτε ασυνήθιστη εμφάνιση επιβλαβών οργανισμών ή συμπτωμάτων ή κάθε άλλη ανωμαλία που αφορά τα φυτά. Προϋπόθεση για την πραγματοποίηση των μακροσκοπικών ελέγχων είναι η γνώση της συμπτωματολογίας των ασθενειών που το *X. fastidiosa* προκαλεί. Ως εκ τούτου, **σας αποστέλλουμε συνημμένα τις κατευθυντήριες οδηγίες του Μπενακείου Φυτοπαθολογικού Ινστιτούτου**, οι οποίες αφορούν τον μακροσκοπικό έλεγχο των γεωργικών καλλιεργειών (ελιάς, αμπέλου, εσπεριδοειδών, πυρηνοκάρπων, καλλωπιστικών φυτών, κ.λπ.) αλλά και δασικών φυτών (βελανιδιάς, πλατάνου, πελέας, κ.λπ.) από τους υπόχρεους (παραγωγούς, φυτωριούχους, διακινητές), προκειμένου να διαπιστωθεί η παρουσία ή μη ύποπτων συμπτωμάτων προσβολής αυτών από το βακτήριο *Xylella fastidiosa* (βλ. συνημμένο ΙV.α). Σας αποστέλλουμε, επίσης, **το ενημερωτικό φυλλάδιο του πρώην Υπ.Α.Α. & Τ. με θέμα «Xylella fastidiosa (Ξυλέλλα) Επιβλαβής Οργανισμός Καραντίνας. Μία νέα ασθένεια που απειλεί την καλλιέργεια της ελιάς»** (βλ. συνημμένο ΙV.β).

- Για την περαιτέρω ενημέρωσή σας σχετικά με το *X. fastidiosa* σας παραπέμπουμε στις ακόλουθες πηγές:
1. European Food Safety Authority, 2013. Statement of EFSA on host plants, entry and spread pathways and risk reduction options for *Xylella fastidiosa* Wells *et al.*. EFSA Journal 2013;11(11):3468, 50 pp. doi:10.2903/j.efsa.2013.3468 (βλ. ιστοσελίδα <http://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/doc/3468.pdf>).
 2. Special Alert of European and Mediterranean Plant Protection Organization (EPPO), με θέμα «First report of *Xylella fastidiosa* in the EPPO region» (βλ. ιστοσελίδα http://www.eppo.int/QUARANTINE/special_topics/Xylella_fastidiosa/Xylella_fastidiosa.htm).
 3. Παναγόπουλος Χ.Γ., 2007. *Ασθένειες Καρποφόρων Δένδρων και Αμπέλου*. Εκδόσεις Σταμούλη Α.Ε. Αθήνα.
 4. Agrios, G.N., 2005. *Plant Pathology*. 5th Edition. Elsevier Academic Press. USA

Οι φορείς στους οποίους κοινοποιείται το παρόν έγγραφο παρακαλούνται να ενημερώσουν τα εμπλεκόμενα στην παραγωγή και διακίνηση φυτών μέλη τους - ακόμη και εάν πρόκειται για εταιρείες διεθνών μεταφορών και εργολάβους δημοσίων κηποτεχνικών έργων - για τον πιθανό αναδυόμενο κίνδυνο που το *X. fastidiosa* αποτελεί για τη χώρα μας προωθώντας το παρόν έγγραφο και τα συνημμένα του μέσω ηλεκτρονικής αλληλογραφίας ή με όποιο άλλο πρόσφορο μέσο.

Στη χώρα μας δεν έχει γίνει γνωστοποίηση καταγραφής στην Αρμόδια Αρχή του εν λόγω επιβλαβούς βακτηρίου καραντίνας, το οποίο σας υπενθυμίζουμε ότι προσβάλλει πολύ μεγάλο εύρος φυτών - ξενιστών μεταξύ των οποίων σημαντικότετους για την Ελλάδα όπως είναι η **άμπελος**, τα **εσπεριδοειδή**, τα **πυρηνόκαρπα** και η **ελιά**. Το κύριο μονοπάτι εισόδου του *X. fastidiosa* είναι η διακίνηση προσβεβλημένων φυτών προς φύτευση. Μετά την είσοδο του παθογόνου σε μία περιοχή η ασθένεια εξαπλώνεται γρήγορα σε νέα φυτά μέσω των εντόμων - φορέων και η αντιμετώπιση της ασθένειας γίνεται αδύνατη. Υπενθυμίζουμε ότι όλα τα μυζητικού τύπου έντομα που διατρέφονται κυρίως από τον χυμό των αγγείων του ξύλου των φυτών είναι πιθανοί φορείς του βακτηρίου. Δεν υπάρχει καμία αναφορά επιτυχούς εκρίζωσης του *X. fastidiosa* μετά την εγκατάσταση του παθογόνου σε μία περιοχή εξ αιτίας του μεγάλου εύρους τόσο των φυτών - ξενιστών όσο και των εντόμων - φορέων του. Το μόνο αποτελεσματικό μέτρο ελέγχου του παθογόνου είναι η χρησιμοποίηση υγιούς πολλαπλασιαστικού υλικού σε περιοχές όπου η ασθένεια δεν υπάρχει ακόμη. **Παρακαλούμε για τις δικές σας ενέργειες συνδρομής στην προσπάθεια το παθογόνο να παραμείνει επιβλαβής οργανισμός καραντίνας για την Ελλάδα.**

Μ.Ε.Π.
Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ
ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΠΑΥΛΟΥ

Συνημμένα:

- I. Η Εκτελεστική Απόφαση 2014/497/ΕΕ της Επιτροπής 23^{ης} Ιουλίου 2014 σχετικά με έκτακτα μέτρα για την πρόληψη της εισαγωγής και της εξάπλωσης στην Ένωση του οργανισμού *Xylella fastidiosa*.
- II. Επικαιροποιημένα τα Παραρτήματα I, II και III του Π.Δ. 365/2002 (Α' 307).
- III. Ο χάρτης όπου σημειώνονται οι νέες περιοχές στις οποίες έχει διαπιστωθεί η παρουσία του *X. fastidiosa* στην Περιοχή Puglia της Ιταλίας [ένα (1) φύλλο].
- IV. **α & β.** Οι κατευθυντήριες οδηγίες μακροσκοπικών ελέγχων για τη διαπίστωση παρουσίας ή μη συμπτωμάτων λόγω προσβολής από το φυτοπαθογόνο βακτήριο καραντίνας *Xylella fastidiosa* [δεκαέξι (16) φύλλα] & το ενημερωτικό φυλλάδιο του πρώην Υπ.Α.Α. & Τ., με θέμα «*Xylella fastidiosa* (Ξυλέλλα) Επιβλαβής Οργανισμός Καραντίνας. Μία νέα ασθένεια που απειλεί την καλλιέργεια της ελιάς [ένα (1) φύλλο].

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ:

1. Υπουργείο Παραγωγικής Ανασυγκρότησης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας
Γενική Δ/ση Βιώσιμης Φυτικής Παραγωγής
Δ/ση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής
Τμήμα Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου
Λ. Συγγρού 150
176 71 Αθήνα
2. Περιφερειακό Κέντρο Προστασίας Φυτών και Ποιοτικού Ελέγχου
(Π.Κ.Π.Φ. & Π.Ε.) Θεσσαλονίκης
Ταχ. Θυρ. 60436, Θέρμη
570 01 Θεσσαλονίκη.
3. Κέντρο Ελέγχου Πιστοποίησης Πολλαπλασιαστικού Υλικού και Ελέγχου Λιπασμάτων
(ΚΕ.Π.Π.Υ.Ε.Λ.) Θεσ/νίκης, Λ. Γεωργικής Σχολής
570 01 Θέρμη Θεσσαλονίκης.
4. Γραφείο Αντιπεριφερειάρχη Μ.Ε. Θεσσαλονίκης, κας Παρασκευής Πατουλίδου
5. κ. Ιωάννη Ταχματζίδα, Αντιπεριφερειάρχη Αγροτικής Οικονομίας Π.Κ.Μ.
6. κα Γερακίνα Μπισμπινά, Εντεταλμένη Περιφερειακή Σύμβουλο Μ.Ε.Θ.
7. κα Κωνσταντία Σαλογιάννου, Αν. Προϊσταμένη της Γενικής Δ/σης Περιφερειακής Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής
8. Γραφείο Τύπου Π.Κ.Μ.
Τηλεομοιότυπο: 2310 424125
Ηλεκτρονική Δ/ση: press@pkm.gov.gr (Μέσω ηλεκτρονικής αλληλογραφίας)
9. Δ/ση Αγροτικής Οικονομίας Π.Κ.Μ.
10. Δήμους Μ.Ε. Θεσσαλονίκης [Υπ' όψιν Γεωπόνων (Μέσω ηλεκτρονικής αλληλογραφίας)]
11. Αγροτικούς Συνεταιρισμούς Μ.Ε. Θεσσαλονίκης [Υπ' όψιν Γεωπόνων (Μέσω ηλεκτρονικής αλληλογραφίας)]
12. Γεωτεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας (ΓΕΩΤ.Ε.Ε.) - Παράρτημα Κεντρικής Μακεδονίας
Ελευθερίου Βενιζέλου 64, Θεσσαλονίκη
Ηλεκτρονική Δ/ση: geotekma@otenet.gr [Υπ' όψιν κου Νικολάου Γαβαλά (Μέσω ηλεκτρονικής αλληλογραφίας)]
13. Σωματείο Γεωπόνων Ιδιωτικών Υπαλλήλων Ελλάδας & Ομοσπονδία Συλλόγων Γεωπόνων Ιδιωτικών Υπαλλήλων Ελλάδας (Ο.Σ.Γ.Ι.Υ.Ε.), Μαραθώνος 11, Τ.Κ.: 546 38, Ηλεκτρονική Δ/ση: osgiye@gmail.com [Υπ' όψιν Βασιλείου Γουτούλη (Μέσω ηλεκτρονικής αλληλογραφίας)]
14. Καταστήματα Εμπορίας Γεωργικών Φαρμάκων
[Υπ' όψιν υπευθύνων επιστημόνων (μέσω ηλεκτρονικής αλληλογραφίας)]
15. Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Θεσσαλονίκης
Τσιμισκή 29, 546 24, Θεσσαλονίκη
16. Επαγγελματικό Επιμελητήριο Θεσσαλονίκης
Αριστοτέλους 27, 546 24, Θεσσαλονίκη
Ηλεκτρονική Δ/ση: MIS@eperthe.gr (Μέσω ηλεκτρονικής αλληλογραφίας)
17. Τελωνεία Μ.Ε. Θεσσαλονίκης
 - I. Α Τελωνείο Εισαγωγών, Εξαγωγών Θεσ/νίκης, Κεντρική Λαχαναγορά, Τ.Κ.: 561 22 Μενεμένη Θεσ/νίκης, Τηλέφωνο: 2310 544444, Τηλεομοιότυπο: 2310 227841
 - II. Β Τελωνείο Θεσ/νίκης, Τ.Κ.: 544 10 Λιμάνι Θεσσαλονίκης, Τηλέφωνο: 2310 537005 & 2310 593596
 - III. Ε Τελωνείο Αερολιμένα Θεσσαλονίκης, Εντός Κρατικού Αερολιμένα, Τ.Κ.: 570 01 Θέρμη Θεσ/νίκης Τηλέφωνο: 2313334700
18. Σωματεία - Συλλόγους Εταιρειών Διεθνών Μεταφορών Μ.Ε. Θεσσαλονίκης
 - I. Σύνδεσμος Εταιρειών Διεθνών Οδικών Μεταφορών «Η Ένωση»
Σμύρνης 92, Εύοσμος Θεσσαλονίκη, Τ.Κ.: 562 24, Τηλέφωνο: 2310 684 318, Τηλεομοιότυπο: 2310 684 319
 - II. Σωματείο Ιδιοκτητών Φορτηγών Αυτ/των Διεθνών Μεταφορών «Η Θεσσαλονίκη»
Οδυσσέως 1, Πλατεία Δικαστηρίου, Τ.Κ.: 546 27, Τηλέφωνο: 2310 860 514, Τηλεομοιότυπο: 2310 774 128